

Okres Adwentu i Narodzenia Pańskiego

Idea wspólnoty jako zasady życia Kościoła, zawarta w przyjętym na najbliższe trzy lata hasło *Programu duszpasterskiego*, została silnie podkreślona w nauczaniu Soboru Watykańskiego II. Zasadniczą myślą Soboru jest eklezjologia komunii (*communio*). Zwrócił na to uwagę w odrębnym dokumencie Nadzwyczajny Synod Biskupów, zwołany przez Jana Pawła II w 1985 r. z okazji 20. rocznicy zakończenia *Vaticanum II*. Ojcowie Synodu mówią wprost: „Eklezjologia »komunii« (»communio«) jest ideą centralną i podstawową w dokumentach Soboru. Pojęcie »koinonia – communio«, oparte na Piśmie Świętym, cieszyło się w Kościele starożytnym i cieszy do dziś w Kościołach Wschodu wielką czcią. Stąd II Sobór Watykański uczynił wiele, aby Kościół był wyraźniej rozumiany jako »komunia« i bardziej konkretnie jako »komunia« urzeczywistniany” (*Relacja końcowa z Nadzwyczajnego Synodu Biskupów 1985*, pkt II, C, 1).

„Co oznacza ogromnie bogate w treść słowo »communio«?” czytamy dalej w dokumencie synodalnym. „Podstawowy sens odnosi się do zjednoczenia z Bogiem przez Jezusa Chrystusa w Duchu Świętym. To zjednoczenie dokonuje się w Słowie Bożym i sakramentach (*Lumen gentium*, 11). »Komunia« z Ciałem Chrystusa w Eucharystii oznacza i sprawia, czyli buduje wewnętrzne zjednoczenie (»komunię«) wszystkich wiernych w ciele Chrystusa, którym jest Kościół (por. 1 Kor 10,16 n.)”.

W liście Kongregacji Nauki Wiary *Communio notio* z 1992 r. zwraca się uwagę, że owo pojęcie kościelnej komunii „musi być rozumiane w kontekście całego nauczania biblijnego i tradycji patrystycznej, gdzie »komunia« zakłada zawsze podwójne odniesienie: »wertykalne« (komunia z Bogiem) i »horyzontalne« (komunia między ludźmi)”.

Od momentu opublikowania w 1985 roku *Relatio finalis* II Nadzwyczajnego Zgromadzenia Generalnego Synodu Biskupów (por. RF II, C) obserwuje się promocję eklezjologii *communio*. Chcąc uniknąć rozumienia kościelnej wspólnoty wyłącznie w wymiarze horyzontalnym (bardzo powszechnego w okresie posoborowym na Zachodzie), konsekwentnie zaczęto stosować łacińskie słowo *communio* na określenie szczególnego rodzaju wspólnoty, inne od czysto ziemskiego jej pojmowania. Odtąd owo łacińskie określenie jest stosowane we wszystkich dokumentach kościelnego nauczania. Papież Jan Paweł II w adhortacji apostołskiej *Novo millennio ineunte* stwierdza wprost: „Czynić Kościół domem i szkołą komunii – oto wielkie wyzwanie, jakie czeka nas w rozpoczynającym się tysiącleciu, jeśli chcemy pozostać wierni Bożemu zamysłowi, a jednocześnie odpowiedzieć na najgłębsze oczekiwania świata” (NMI 43). Ojciec Święty zwracał uwagę, że – wymagająca zdecydowanego podjęcia i planowania na płaszczyźnie Kościoła powszechnego

i Kościołów partykularnych – sprawa aktualizacji kościelnej komunii, jest „ucieleśnieniem i objawieniem samej istoty tajemnicy Kościoła” (NMI 42).

Podobną drogą idzie w swoim nauczaniu Benedykt XVI: „Idea komunii jako uczestnictwa w życiu trynitarnym jest w sposób szczególnie głęboki przedstawiona w Ewangelii św. Jana, gdzie komunია miłości, łącząca Syna z Ojcem i z ludźmi, jest jednocześnie wzorem i źródłem braterskiej komunii, która powinna wzajemnie jednoczyć uczniów: »To jest moje przykazanie, abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowałem« (J 15,12; por. 13,34). »Aby wszyscy stanowili jedno, (...) tak jak My jedno stanowimy« (J 17,21.22). A więc komunია ludzi z Bogiem Trynitarnym oraz komunია ludzi między sobą” (Audiencja generalna, 29 marca 2006).

Nawiązując do tych treści, należy stwierdzić, że tegoroczna działalność duszpasterska w archidiecezji poznańskiej w okresie Adwentu i Narodzenia Pańskiego będzie koncentrować się wokół hasła: *Chrystus w komunii z człowiekiem*.

Adwent jest czasem, który przypomina nam, że Jezus przyszedł i nieustannie przychodzi, aby pozostawać we wspólnocie z człowiekiem. Bóg w Synu swoim stał się jednym z nas. Przyjmując ludzką naturę, przyjął też człowieczy los i ukazał tym samym zupełnie inny wymiar ludzkiego życia. Dlatego ten okres ma być czasem pełnym tęsknoty i oczekiwania na spotkanie z Miłością wcieloną, która wkraça w ludzkie życie.

Liturgiczna myśl Adwentu odzwierciedla podwójne znaczenie tego czasu, sens, który można odczytać z dwóch jego etapów. Pierwszy – od I niedzieli do 16 grudnia – skłania do spojrzenia w przyszłość, kiedy Syn Boży, uwielbiony, przyjdzie w chwale. Drugi etap Adwentu (od 17 do 24 grudnia) to czas bezpośredniego przygotowania na uobecnienie minionego wydarzenia w uroczystości Narodzenia Pańskiego, które zmierza do odrodzenia w każdym z nas życia dzieci Bożych, obdarowanych wspólnotą z Chrystusem. W ten czas oczekiwania wpisuje się także oczekiwanie na dar Miłości. Jezus – wcielona miłość Boga dopełni nasze życie w Paruzji. W napięciu pomiędzy historycznym adwentem Zbawiciela i Jego adwentem eschatologicznym aktualizuje się bowiem wspólnota spotkania człowieka z Chrystusem, zwłaszcza w słowie Bożym i znakach sakramentalnych, w Eucharystii.

Czas Narodzenia Pańskiego uprzytamnia nam z kolei prawdę o tym, że Jezus – Słowo, które ciałem się stało – jest ucieleśnieniem miłości Boga, który pierwszy nas umiłował (por. 1J 4,9), „i ta miłość Boga objawiła się pośród nas, stała się widzialna, ponieważ On »zesłał Syna swego Jednorodzonego na świat, abyśmy życie mieli dzięki Niemu« (1J 4,9). Bóg stał się widzialny: w Jezusie możemy oglądać Ojca (por. J 14,9)” (DC 17). On pozwala nam w Tym, którego narodziny wspominamy, „zobaczyć i odczuć Jego miłość i z tego »pierwszeństwa« miłowania ze strony Boga może, jako odpowiedź, narodzić się miłość również w nas” (DC 17).

Okres ten przypomina nam nie tylko historyczne przyjście Zbawiciela, ale jest przede wszystkim uobecnieniem tajemnicy Objawienia Miłości, którą stopniowo przybliżają nam trzy następujące po sobie święta: uroczystość Narodzenia Pańskiego, uroczystość Objawienia Pańskiego oraz niedziela Chrztu Pańskiego. Każde z nich ukazuje kolejny, coraz szerszy krąg osób doświadczających Objawienia.

Liturgia Narodzenia Pańskiego – poprzez czytania dni powszednich – wskazuje na wspomniane poszerzanie kręgów objawiania się komunii Miłości wcielonej z człowiekiem: pierwsze czytania dotyczą wydarzeń z lat dziecięcych Chrystusa, Jego związku z rodziną nazaretańską; ostatnie – wydarzeń, przez które Jezus objawia swoją mesjańską godność i posłannictwo miłości.

Podobnie jak w Adwencie, tak i w okresie Narodzenia Pańskiego, ukazana zostaje Najświętsza Maryja Panna, która prowadzi nas na spotkanie z Jezusem. Również liturgia pozostałych dni nieustannie przypomina nam Jej osobę.

ks. Adam Przybecki